KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.7.2024 r.
COM(2024) 349 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Wdrażanie środków technicznych rozporządzenia (art. 31 rozporządzenia (UE) 2019/1241)

Spis treści

1. Wprowadzenie 2

2. Wykonanie rozporządzenia 2
2.1. Pomiar postępów w realizacji celów 3
2.2. Wdrażanie na poziomie regionalnym 4
2.2.1. Morze Bałtyckie 5
2.2.2. Wody zachodnie 5
2.2.3. Morze Północne 6
2.2.4. Morze Śródziemne i Morze Czarne 7
2.3. Inne kwestie związane z wdrażaniem 8
2.3.1. Przepisy wykonawcze 8
2.3.2. Połowy ukierunkowane 9

3. Innowacje i badania naukowe 10
3.1. Prace STECF 10
3.2. Opinia ICES na temat innowacyjnych narzędzi 11
3.3. Połowy do celów naukowych 12
3.4. Wydatki na innowacje 12

4. Wnioski 14

1. WPROWADZENIE

Art. 31 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1241[1] („rozporządzenie”) zobowiązuje Komisję do składania co trzy lata sprawozdania z wykonania rozporządzenia.

Niniejsze sprawozdanie zawiera przegląd wykonania rozporządzenia w ciągu ostatnich trzech lat i opiera się na pierwszym sprawozdaniu przyjętym[2] we wrześniu 2021 r., a także na sprawozdaniu dotyczącym wykonywania przekazanych uprawnień przyjętym we wrześniu 2023 r.[3] Sprawozdanie przygotowuje się z uwzględnieniem podjętych środków i rozwoju nauki, opinii Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF) i Międzynarodowej Rady Badań Morza (ICES) oraz uwag państw członkowskich, komitetów doradczych i innych zainteresowanych stron, które wzięły udział w konsultacjach publicznych (załączonych jako dodatek I do niniejszego sprawozdania). Przeanalizowano w nim również podjęte wysiłki w zakresie badań naukowych i innowacji, które umożliwiają osiąganie dalszych postępów w realizacji celów rozporządzenia.

2. WYKONANIE ROZPORZĄDZENIA

Celem przedmiotowego rozporządzenia jest przyczynienie się do realizacji celów wspólnej polityki rybołówstwa („WPRyb”) określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013 („rozporządzenie w sprawie WPRyb”) oraz przyczynienie się do osiągnięcia dobrego stanu środowiska określonego w przepisach o ochronie środowiska, przy jednoczesnym znalezieniu właściwej równowagi między celami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi WPRyb. **Połowy na poziomie maksymalnego podtrzymywalnego połowu** (MSY) przy zastosowaniu odpowiednich środków technicznych wnoszą istotny wkład w bardziej zrównoważoną działalność na morzu oraz odporność i konkurencyjność branży rybackiej produkującej żywność wysokiej jakości[4]. Stosowanie bardziej selektywnych i przyjaznych dla środowiska praktyk połowowych przyczynia się do zwiększenia połowów z określonych stad ryb, ograniczając jednocześnie niepożądane przyłowy i wpływ na wrażliwe siedliska.

Zrównoważony charakter zasobów morskich wymaga **ochrony ekosystemów morskich i ograniczenia wpływu połowów** na te ekosystemy. Środki techniczne skutecznie przyczyniają się do osiągnięcia celów przepisów o ochronie środowiska. Opracowano je i uregulowano w celu ograniczenia wpływu na gatunki i siedliska wrażliwe chronione na mocy dyrektyw ptasiej i siedliskowej, takie jak obszary Natura 2000, a także z myślą o zmniejszeniu oddziaływania na ekosystemy morskie jako o wkładzie we

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1241 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie zachowania zasobów rybnych i ochrony ekosystemów morskich za pomocą środków technicznych, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006, (WE) nr 1224/2009 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013, (UE) 2016/1139, (UE) 2018/973, (UE) 2019/472 i (UE) 2019/1022 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 894/97, (WE) nr 850/98, (WE) nr 2549/2000, (WE) nr 254/2002, (WE) nr 812/2004 i (WE) nr 2187/2005 (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 105).

[2] Sprawozdanie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0583 i towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2021:268:FIN

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52023DC0520

[4] Zob. COM(2024)235 final, komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: Zrównoważone rybołówstwo w UE: aktualna sytuacja i kierunki na 2025 r.

wdrażanie dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej. Jest to szczególnie istotne w świetle celów unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności[5] i morskiego planu działania[6].

W obowiązującym rozporządzeniu przejęto dotychczasowe istotne elementy wcześniejszych przepisów technicznych i zapewniono Komisji możliwość określania środków niezbędnych do spójnego wdrażania. Ponadto w rozporządzeniu wzywa się państwa członkowskie do współpracy, w kontekście grup regionalnych, w celu określania środków właściwych dla danego regionu, które Komisja może przyjmować w drodze aktów delegowanych, oraz przewiduje się, że państwa członkowskie mogą indywidualnie przyjmować środki krajowe w odniesieniu do swoich wód lub flot.

Przedmiotowe rozporządzenie to ważne narzędzie przyczyniające się do łagodzenia wyzwań związanych z klimatem i różnorodnością biologiczną, a tym samym ma ono zasadnicze znaczenie dla realizacji morskiego planu działania, który przyjęto w lutym 2023 r. jako rezultat strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 i przedstawiono jako część pakietu dotyczącego rybołówstwa i oceanów[7].

2.1. Pomiar postępów w realizacji celów

W niniejszym sprawozdaniu przeanalizowano wdrażanie na poziomie regionalnym środków, które przyczynią się do osiągnięcia celów rozporządzenia: optymalizacji modeli eksploatacji, przyczynienia się do minimalizacji przypadkowych połowów wrażliwych gatunków morskich i negatywnego środowiskowego wpływu rybołówstwa na siedliska morskie oraz wprowadzenia środków zarządzania rybołówstwem do celów zgodności z dyrektywami środowiskowymi[8].

Aby zmierzyć, czy **modele eksploatacji** są zoptymalizowane, w 2020 r. STECF dokonał przeglądu w celu ustalenia najbardziej odpowiedniego wskaźnika, który należy zastosować. Uzupełnieniem tego przeglądu była przeprowadzona przez Wspólne Centrum Badawcze[9] w lutym 2024 r. analiza 34 stad ryb odpowiadających gatunkom wymienionym w rozporządzeniu. Analiza ta wykazała, że w ciągu ostatnich 20 lat na Oceanie Atlantyckim zagregowana selektywność ulegała poprawie. W 2021 r. niespełna połowa stad poddanych ocenie przez ICES wykazywała jednak lepszą selektywność (tj. lepszą ochronę osobników młodocianych) niż wartość odpowiadająca maksymalnemu podtrzymywalnemu połowowi przy obecnej śmiertelności połowowej. Jeśli chodzi o Morze Śródziemne, dwa stada na dziesięć wykazywały lepszą selektywność niż wartość odpowiadająca maksymalnemu podtrzymywalnemu połowowi przy obecnej śmiertelności połowowej.

W odniesieniu do celów związanych z przepisami o ochronie środowiska konkretne wartości docelowe pochodzą z dyrektyw ptasiej i siedliskowej, które obejmują szczególną ochronę obszarów Natura 2000 i niektórych gatunków, a także dotyczą wartości progowych przyjętych na podstawie dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej (MSFD). W ostatnich latach poczyniono znaczne postępy w zakresie przyjmowania takich wartości progowych, zwłaszcza w odniesieniu do wskaźników określających, czy **siedliska dna morskiego** cechują się dobrym stanem środowiska[10]. Wartości

[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A52020DC0380

[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52023DC0102

[7] https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/policy/common-fisheries-policy-cfp_en

[8] Art. 3 rozporządzenia (UE) 2019/1241

[9] https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137030

[10] Przegląd wartości progowych można znaleźć w zawiadomieniu Komisji w sprawie wartości progowych określonych na podstawie dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej 2008/56/WE oraz decyzji Komisji (UE) 2017/848 (COM(2024)2078).

progowe określone w dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej związane z **przypadkowymi połowami wrażliwych gatunków morskich** nie zostały jeszcze przyjęte, a zatem nie są jeszcze dostępne konkretne wartości docelowe dotyczące tego celu.

Chociaż wymierne wartości docelowe nie są w pełni dostępne, opinie naukowe dostarczają istotnych informacji na temat trudnej sytuacji niektórych gatunków i siedlisk, a tym samym na temat elementów niezbędnych do przyjęcia konkretnych środków.

2.2. Wdrażanie na poziomie regionalnym

Wdrażanie na poziomie regionalnym stanowi podstawę przedmiotowego rozporządzenia, odbywa się w zróżnicowanym tempie i na różnych szczeblach oraz jest ukierunkowane na potrzeby i uwarunkowania każdego basenu morskiego. Środki można przyjmować jako środki krajowe lub akt delegowany na podstawie wspólnej rekomendacji przedstawionej przez zainteresowane państwa członkowskie.

Jeżeli chodzi o środki krajowe, wszystkie państwa członkowskie poinformowały Komisję o przyjęciu środków, które mają zostać wdrożone przez ich floty, aby osiągnąć konkretne cele na wodach podlegających ich zwierzchnictwu lub jurysdykcji.

W sprawozdaniu z września 2023 r. dotyczącym wykonywania przekazanych uprawnień na mocy rozporządzenia podkreślono, że w okresie od 14 sierpnia 2019 r. do 30 czerwca 2023 r. przyjęto 12 aktów delegowanych, a jeden był właśnie przyjmowany. Od tego czasu przyjęto dwa kolejne akty delegowane, co oznacza, że na chwilę obecną przyjęto łącznie 14 aktów delegowanych dotyczących wielu różnych środków.

Podejście do wdrażania na poziomie regionalnym oraz jego tempo i założenia są bardzo zróżnicowane ze względu na dość odmienne okoliczności i wyzwania, którymi cechują się poszczególne baseny morskie, a także na zakres i potencjał procesu regionalizacji. Przykładowo w przypadku **Morza Śródziemnego i Morza Czarnego** najskuteczniejszym podejściem jest przyjęcie środków przez Generalną Komisję Rybołówstwa Morza Śródziemnego (GFCM), a zatem ich zastosowanie do wszystkich państw położonych nad tymi morzami, co zapewnia równe warunki działania. W rezultacie potrzeba lub możliwość wykorzystania regionalizacji na mocy rozporządzenia w sprawie WPRyb jest ograniczona. Tam, gdzie było to niezbędne dla transpozycji środków GFCM lub jako uzupełnienie, państwa członkowskie w większości powróciły do środków krajowych. W przypadku Morza Północnego i wód zachodnich sytuacja jest inna. Chociaż w pełni możliwe jest wykorzystanie regionalizacji, państwa członkowskie oraz odpowiednie komitety doradcze z zadowoleniem przyjmują prace nad środkami technicznymi prowadzone przez UE wspólnie ze Zjednoczonym Królestwem.

Wspólne rekomendacje państw członkowskich mogą mieć podstawę zarówno w art. 11 rozporządzenia w sprawie WPRyb, jak i w rozporządzeniu w sprawie środków technicznych, z których oba mają przyczynić się do realizacji celów WPRyb, a tym samym do wdrożenia przepisów o ochronie środowiska, i np. ograniczyć wpływ rybołówstwa na wrażliwe siedliska morskie lub zminimalizować przyłowy gatunków wrażliwych. W tym drugim przypadku w rozporządzeniu przewidziano również możliwość przedstawiania przez państwa członkowskie wspólnych rekomendacji dotyczących wdrażania środków łagodzących w celu ochrony gatunków wrażliwych, tak jak ma to miejsce w przypadku ochrony bałtyckiego morświna zwyczajnego.

Ponadto rozporządzenie zapewnia szczególną ochronę niektórym gatunkom ryb wymienionym w załączniku I poprzez zakaz połowu tych gatunków. Chociaż istnieje możliwość zmiany wykazu i dodania kolejnych gatunków, do tej pory nie miało to miejsca.

W ramach konsultacji zorganizowanych na potrzeby niniejszego sprawozdania komitety doradcze przekazały szczegółowe informacje na temat prac przeprowadzonych w przedmiotowym okresie sprawozdawczym, aby wykazać aktywność i zaangażowanie zarówno pod względem przyjmowania dobrowolnych środków, jak i procesu regionalizacji.

Niektóre zainteresowane strony wskazały, że regionalizacja nie postępuje we właściwym tempie, natomiast inne zwracały uwagę na złożoność rozporządzenia.

2.2.1. Morze Bałtyckie

Jeżeli chodzi o **selektywność**, dzięki ścisłej współpracy między państwami członkowskimi a Komitetem Doradczym ds. Morza Bałtyckiego (BSAC) wkrótce podjęta zostanie współpraca regionalna w zakresie selektywnych narzędzi połowowych w celu radykalnego ograniczenia przyłowów dorsza bałtyckiego oraz przyjęty zostanie akt delegowany i powiązany akt wykonawczy.

W obszarze **minimalizacji przyłowów gatunków wrażliwych** kontynuowano prace mające na celu lepszą ochronę bałtyckiego morświna zwyczajnego (w tym celu przedstawiono dwie wspólne rekomendacje), włącznie z dodatkowymi środkami kontroli. Rozważane są również prace nad środkami dotyczącymi wschodniej części Morza Bałtyckiego, włącznie z doraźnymi zamknięciami łowisk. Ponadto niektóre państwa członkowskie pracują nad środkami mającymi na celu zminimalizowanie wpływu drapieżnictwa ze strony fok i ich interakcji z rybakami oraz podjęły dobrowolne środki w celu ograniczenia wpływu połowów na gatunki wrażliwe. BSAC poinformował również, że należący do niego rybacy indywidualnie uczestniczą w projektach badawczych.

Jeżeli chodzi o **szerszy wkład w realizację celów ochrony środowiska i siedlisk dna morskiego**, państwa członkowskie z regionu Morza Bałtyckiego wprowadzają pewne ograniczenia krajowe dotyczące połowów dennych i użycia sieci stawnych na obszarach Natura 2000. Ponadto niektóre państwa członkowskie przygotowały wspólną rekomendację dotyczącą ochrony dna morskiego w niemieckiej części Morza Bałtyckiego (akt delegowany w przygotowaniu na podstawie wspólnej rekomendacji dotyczącej ochrony sześciu morskich obszarów chronionych w niemieckiej wyłącznej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego).

Państwa członkowskie pracują obecnie nad dwiema wspólnymi rekomendacjami, w których proponuje się środki ochronne dla około 25 obszarów Natura 2000 lub obszarów objętych dyrektywą ramową w sprawie strategii morskiej na Morzu Północnym i Morzu Bałtyckim (krótko-, średnio- i długoterminowe).

2.2.2. Wody zachodnie

Jako wkład w **selektywność** państwa członkowskie wdrażają środki mające na celu zminimalizowanie przyłowów dorsza w Morzu Celtyckim, a w związku z podobnymi wynikami notowanymi na Morzu Północnym trwają dyskusje na temat zwiększenia rozmiaru oczek w połowach kalmarów (z 40 mm do 80 mm lub 90 mm w zależności od obszaru połowowego). W drodze aktów delegowanych wdrożono dodatkowe środki w celu zwiększenia ochrony morlesza bogara w Zatoce Biskajskiej (zwiększenie minimalnych rozmiarów odniesienia do celów ochrony, a także zamknięcia łowisk).

Jeżeli chodzi o potrzebę **zminimalizowania przyłowów gatunków wrażliwych w Zatoce Biskajskiej**, Francja i Hiszpania przyjęły w 2021 r. środki krajowe w celu ochrony delfina zwyczajnego, w ramach których niektóre trawlery w Zatoce Biskajskiej wykorzystują dźwiękowe urządzenia odstraszające. Oprócz użycia dźwiękowych urządzeń odstraszających na trawlerach Francja w coraz większym stopniu wykorzystuje kamery na pokładzie i inne środki monitorowania, aby uzyskać większą wiedzę na temat populacji delfinów w Zatoce Biskajskiej. Francja pracuje również nad kilkoma projektami dotyczącymi

środków technicznych mających na celu uniknięcie przyłowu delfinów w sieciach skrzelowych. Portugalia i Hiszpania pracują nad technicznymi środkami łagodzącymi, takimi jak dźwiękowe urządzenia odstraszające, w odniesieniu do sieci skrzelowych w ramach projektu Cetambicion[11]. Konieczne są jednak dalsze postępy, ponieważ przyjęcie środków regionalnych na wszystkich obszarach poprawiłoby ochronę delfina zwyczajnego.

Państwa członkowskie organizują również dla branży rybackiej kursy i szkolenia mające na celu lepsze zrozumienie i rozpoznanie przyłowów związanych z niektórymi rodzajami rybołówstwa.

Jeżeli chodzi o przyszłe projekty na rzecz ochrony gatunków wrażliwych, kilka państw członkowskich uczestniczy w projekcie CIBBRiNA[12] oraz w różnych działaniach badawczych mających na celu ochronę gatunków wrażliwych w rybołówstwie, którymi kierują regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem, takie jak Międzynarodowa Komisja ds. Ochrony Tuńczyka Atlantyckiego. Niektóre państwa członkowskie zgłosiły również projekt, który obejmie badania kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA) i pasywne monitorowanie akustyczne.

W ramach działań na rzecz **ochrony środowiska** państwa członkowskie rozszerzyły obecne morskie obszary chronione i współpracują z organami ds. ochrony środowiska w celu opracowania planów zarządzania dla kilku morskich obszarów chronionych w ramach sieci Natura 2000.

2.2.3. Morze Północne

Państwa członkowskie położone nad Morzem Północnym wdrożyły szereg środków na rzecz **selektywności** jako uzupełnienie wyłączeń z obowiązku wyładunku. Niedawno Komisja przyjęła okres zamknięty w szczytowym okresie tarła halibuta białego[13]. Ponadto państwa członkowskie wdrażają inne środki w odniesieniu do swoich flot, wykraczające poza obowiązujące przepisy (np. stosowanie panelu flamandzkiego na trawlerach poławiających krewetki przy użyciu włoków rozprzowych, dodatkowy program wspólnego pobierania próbek w celu monitorowania przyłowów gatunków objętych kwotami w połowach krewetek).

Państwa członkowskie regionu Morza Północnego zgłosiły szereg środków krajowych mających na celu zmniejszenie **wpływu na gatunki wrażliwe**, takie jak środki przestrzenne i czasowe na morskich obszarach chronionych lub ograniczenie użycia niektórych narzędzi połowowych. Zgłoszono również zwiększenie obecności obserwatorów, co pozwoli pozyskiwać solidne i wiarygodne dane.

Państwa członkowskie położone nad Morzem Północnym uczestniczą w projekcie CIBBRiNA (obejmującym również Polskę, Portugalię i Hiszpanię), którego głównym celem jest zmniejszenie śmiertelności gatunków wrażliwych związanej z przypadkowymi przyłowami. Projekt rozpoczęto w grudniu 2023 r. i potrwa on do 2029 r.

W ramach działań na rzecz **ochrony środowiska** przyjęto dwa akty delegowane na podstawie pięciu wspólnych rekomendacji, w których zaproponowano środki ochrony dla 18 obszarów Natura 2000 znajdujących się na Morzu Północnym lub obszarów objętych dyrektywą ramową w sprawie strategii morskiej: rozporządzenie delegowane (UE) 2022/952 i rozporządzenie delegowane (UE) 2023/340.

---

[11] https://www.cetambicion-project.eu/?lang=es

[12] Finansowanie w ramach programu LIFE: https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/LIFE22-NAT-NL-LIFE-CIBBRiNA-101114301/coordinated-development-and%E2%80%AFimplementation-of%E2%80%AFbest-practice-in%E2%80%AFbycatch%E2%80%AFreduction%E2%80%AFin-the%E2%80%AFnorth-atlantic-baltic-and-mediterranean-regions

[13] Rozporządzenie delegowane (UE) 2024/1060 w sprawie środków technicznych dotyczących halibuta białego.

Obecne dyskusje prowadzone przez państwa członkowskie skupiają się na czterech wspólnych rekomendacjach. Jedno zostało przedłożone przez Niemcy i Niderlandy i dotyczy obszaru Dogger Bank (ostatnio ocenione przez STECF na wiosennym posiedzeniu plenarnym – PLEN 24-01[14]), jedno jest przygotowywane przez Niderlandy i dotyczy sześciu morskich obszarów chronionych w niderlandzkiej części Morza Północnego (Klaverbank, Doggersbank, Centrale Oestergronden, Friese Front MSFD, Bruine Bank i Borkum-Riffgrund), jedno jest przygotowywane przez Belgię i dotyczy trzech obszarów zarządzania w belgijskiej części Morza Północnego a jedno jest przygotowywane przez Danię i dotyczy pięciu obszarów Natura 2000 na Morzu Północnym i w cieśninie Skagerrak.

2.2.4. Morze Śródziemne i Morze Czarne

W obszarze **selektywności** państwa członkowskie mające interesy połowowe na Morzu Czarnym wdrażają środki przyjęte na szczeblu Generalnej Komisji Rybołówstwa Morza Śródziemnego (GFCM), w drodze zaleceń GFCM, w tym zamykanie połowów dla trawlerów w celu ochrony osobników młodocianych oraz użycie jednowłóknowych sieci skrzelowych.

Na Morzu Śródziemnym państwa członkowskie wdrożyły szeroki wachlarz krajowych środków technicznych w celu ochrony gatunków komercyjnych, w tym przestrzenne i czasowe środki ochrony tarlisk kluczowych gatunków (morszczuka, homarca), ograniczenia połowów przy użyciu włoków dennych, zgodnie z zaleceniami GFCM lub zgodnie z zasadami zarządzania określonymi w planie wieloletnim dla zachodniej części Morza Śródziemnego[15], a także bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące specyfikacji narzędzi połowowych (niektóre państwa członkowskie wdrażają większe rozmiary oczek w celu połowu małych gatunków pelagicznych), zakaz stosowania stropów i pasów podnoszących oraz minimalną długość worka włoka wynoszącą 3 m.

W latach 2022–2024 państwa członkowskie rozpoczęły badania mające na celu opracowanie bardziej selektywnych i wydajnych narzędzi połowowych, które to badania przyniosą wyniki w następnym okresie sprawozdawczym. Obejmują one testowanie różnych konfiguracji rozmiarów oczek w narzędziach dennych i sieciach stawnych, a nawet całkowicie nowych innowacyjnych narzędzi. Przewiduje się również zwiększenie obecności obserwatorów i wykorzystanie informacji dostarczanych przez kamery nadzoru elektronicznego/telewizji przemysłowej.

W odniesieniu do **gatunków wrażliwych** GFCM przyjęła szereg zaleceń dotyczących waleni, spodoustych, ptaków morskich i żółwi, planowania projektów pilotażowych, przyjmowania środków łagodzących oraz przyjęcia regionalnego planu działania na rzecz monitorowania i ograniczania interakcji między połowami a gatunkami wrażliwymi w Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym[16]. Plan ten ma na celu opracowanie odpowiednich systemów monitorowania, a także przetestowanie środków ograniczających ryzyko przypadkowych połowów gatunków wrażliwych oraz drapieżnictwa megafauny morskiej wykorzystującej narzędzia połowowe.

Ponadto państwa członkowskie położone nad Morzem Czarnym wprowadziły szereg środków krajowych z myślą o zminimalizowaniu wpływu połowów na morświna zwyczajnego, takich jak użycie jednowłóknowych sieci skrzelowych w połowach ukierunkowanych na turbota, które mają na celu ograniczenie przyłowów waleni i które stopniowo wdrażano przez dwa lata, a także kampanie uświadamiające na rzecz ochrony morświna czarnomorskiego. Wdrażanych jest też kilka morskich

[14] Posiedzenie plenarne STECF 24-01

[15] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1022 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiające plan wieloletni połowów eksploatujących stada denne w zachodniej części Morza Śródziemnego i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 508/2014

[16] Rezolucja GFCM/46/2023/4

obszarów chronionych na wodach krajowych, na których stosowanie sieci skrzelowych do połowów turbota będzie dozwolone tylko wówczas, gdy sieci takie będą wyposażone w dźwiękowe urządzenia odstraszające. Należy jednak zauważyć, że wszystkie środki ukierunkowane na ten cel, w szczególności trwające prace GFCM, powinny być uwzględniane w kontekście regionalnym, aby zapewnić równość warunków działania w stosunku do pozostałych państw nadbrzeżnych.

Aby chronić gatunki wrażliwe w Morzu Śródziemnym, państwa członkowskie czynią postępy w zakresie przepisów krajowych (w tym przyjmując środki zarządzania połowami i identyfikacji obszarów Natura 2000, a także ZEPAS – obszarów specjalnej ochrony ptaków) mających na celu ochronę gatunków bardziej zagrożonych (takich jak burzyk balearski) i obecnie są w trakcie ustanawiania środków zarządzania dla tych obszarów.

Uzupełniając środki przyjęte przez GFCM i państwa członkowskie, zainteresowane strony i państwa członkowskie angażują się w projekty mające na celu podnoszenie świadomości w zakresie przyłowów, rozpowszechnianie dobrych praktyk wśród rybaków, opracowywanie i tłumaczenie przewodników po dobrych praktykach dotyczących ograniczania przyłowów, testowanie urządzeń do odstraszania ptaków (latawce i boje) oraz badania nad podborami straszącymi używanymi na brytyjskich statkach rybackich poławiających morszczuka w Gran Sol[17].

Jeżeli chodzi o wkład w **ochronę środowiska** na Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym, poszczególne państwa członkowskie wprowadzają zakaz połowów przy użyciu włoków dennych i dragami na morskich obszarach chronionych, a dzięki 10 ustanowionym przez GFCM obszarom ograniczonych połowów we wspomnianych morzach chronione są siedliska morskie o powierzchni ponad 1,75 mln km². Na Morzu Śródziemnym chronionych jest ok. 31 000 km² bentosowych siedlisk morskich, a uzupełnia je jeden rozległy głębokowodny obszar ograniczonych połowów, obejmujący ok. 60 % całości dna morskiego Morza Śródziemnego, w którym zakazane jest stosowanie drag ciągnionych i włoków we wszystkich wodach o głębokości większej niż 1000 m w celu ochrony głębinowych siedlisk bentosowych. Ze względu na ochronę głębinowych siedlisk bentosowych włoki są zakazane we wszystkich wodach o głębokości przekraczającej 1000 m.

Trwają prace nad utworzeniem nowych obszarów ograniczonych połowów, a także nad zmianą w przyszłości limitu głębokości dla takich obszarów do 800 m w oparciu o wyniki projektu pilotażowego GFCM. Jednocześnie podejmowane są wysiłki na rzecz budowy spójnych i skutecznych sieci morskich obszarów chronionych, a GFCM rozpoczęła wewnętrzną ocenę w kontekście wdrożenia Konwencji Narodów Zjednoczonych o ochronie i zrównoważonym wykorzystywaniu morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową (BBNJ).

2.3. Inne kwestie związane z wdrażaniem

2.3.1. Przepisy wykonawcze

Oprócz zregionalizowanego wdrażania w rozporządzeniu przewidziano również pewne uprawnienia wykonawcze Komisji w odniesieniu do określania szczególnych cech niektórych elementów istotnych lub koniecznych[18] dla utrzymania standardów selektywności.

Takie szczegółowe przepisy są w przygotowaniu i są ważne dla zapewnienia państwom członkowskim równych warunków działania pod względem wdrażania rozporządzenia oraz dla zagwarantowania

[17] Projekt MedBycatch.

[18] Art. 8 ust. 5 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia

spójnej i skutecznej kontroli. Dotyczą one specyfikacji urządzeń stosowanych w celu unikania osobników młodocianych podczas połowu oraz specyfikacji niektórych urządzeń stosowanych w celu zapobiegania zużyciu narzędzi ciągnionych.

Mają na celu przywrócenie niektórych z wcześniej stosowanych warunków, które są niezbędne dla skutecznego wdrożenia rozporządzenia. Aby wykorzystać najbardziej aktualne opinie naukowe, po rozmowach technicznych z państwami członkowskimi w sprawie niektórych z tych elementów skonsultowano się ze STECF i w marcu 2024 r. uzyskano jego opinię[19].

Trwają konsultacje z państwami członkowskimi mające na celu bezzwłoczne przedstawienie projektu rozporządzenia wykonawczego Komitetowi ds. Rybołówstwa i Akwakultury.

2.3.2. Połowy ukierunkowane

Innym ważnym aspektem wdrażania rozporządzenia jest doprecyzowanie definicji połowów ukierunkowanych w odniesieniu do niektórych gatunków, zgodnie z art. 6 ust. 3 i art. 27 ust. 7 rozporządzenia: „*nakład połowowy skierowany na określony gatunek lub grupę gatunków, który może zostać doprecyzowany na poziomie regionalnym w aktach delegowanych*".

Ma to znaczenie dla wielu połowów, choć nie dla wszystkich. W przypadku niektórych połowów standardy są jasne i nie ma ryzyka, że praktyki wdrożeniowe spowodowałyby obniżenie standardów selektywności, np. poprzez wykorzystanie kratownicy sortującej lub innego urządzenia zapewniającego selektywność. W odniesieniu do połowów, w przypadku których nie istnieją standardy ani dodatkowe przepisy regulujące stosowanie najmniejszych rozmiarów oczek sieci, w art. 27 ust. 7 rozporządzenia zwrócono się do państw członkowskich mających bezpośredni interes w zarządzaniu przedmiotowymi połowami o przedłożenie wspólnych rekomendacji po raz pierwszy nie później niż 15 sierpnia 2020 r.[20]

W rozporządzeniu ustanawia się podstawowy rozmiar oczek sieci uważany za najbardziej odpowiedni dla zapewnienia najlepszych standardów selektywności oraz przewiduje się dwie możliwości odstępstwa od tego podstawowego rozmiaru oczek sieci: państwa członkowskie mogą albo określić zmiany selektywności przy zastosowaniu (co najmniej) takich samych standardów selektywności, jak standardy przewidziane w obowiązujących przepisach, które to zmiany zostały ocenione przez STECF, albo – w przypadku niektórych połowów i w zakresie, w jakim spełnione są warunki i występują składy połowów określone w rozporządzeniu – określić konkretne rozmiary oczek sieci (zazwyczaj urządzeń zapewniających selektywność).

Grupy regionalne państw członkowskich pracują nad tym zagadnieniem, a Komisja kilkakrotnie konsultowała się ze STECF, aby pomóc organom krajowym w poczynieniu postępów oraz po przedłożeniu wspólnych rekomendacji przez cztery grupy regionalne państw członkowskich. Dotychczas nie istnieją jednak żadne środki potwierdzone przez naukę i przyjęte w charakterze przepisów.

Innym aspektem, który może mieć wpływ na ogólne osiągnięcie celów, jest fakt, że w żadnym regionie nie istnieją niemal żadne systemy udzielania zezwoleń dotyczących sieci o określonych rozmiarach oczek. Ze względu na brak systemów udzielania zezwoleń regulujących stosowanie sieci o określonych rozmiarach oczek wszystkie statki rybackie są domyślnie upoważnione do stosowania w dowolnym momencie sieci o wszelkich rozmiarach oczek.

[19] Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa – sprawozdanie z 75. posiedzenia plenarnego (STECF-PLEN-24-01)

[20] Art. 27 rozporządzenia

Zagadnienia te mogą mieć istotne konsekwencje w zakresie ochrony, w związku z czym Komisja zachęca państwa członkowskie do poczynienia postępów w tych kwestiach w kontekście ich grup regionalnych, a w odniesieniu do kwestii zezwoleń – na szczeblu krajowym.

3. INNOWACJE I BADANIA NAUKOWE

Z wyzwaniami wpływającymi obecnie na nasze ekosystemy morskie nie można uporać się wyłącznie za pomocą tradycyjnych narzędzi połowowych. Innowacje mają w tym względzie kluczowe znaczenie, a rozporządzenie stanowi solidną podstawę dla stymulowania takich zmian, ponieważ umożliwia państwom członkowskim wprowadzenie odstępstw w celu testowania nowych technologii, a następnie opracowanie odpowiednich środków w ramach regionalizacji.

Dla osiągnięcia wyników kluczowe i zasadnicze znaczenie ma zaangażowanie i udział wszystkich podmiotów, które rozwijają działalność w środowisku morskim. Zainteresowane strony, które uczestniczyły w konsultacjach (od państw członkowskich do komitetów doradczych, organizacji pozarządowych i innych stowarzyszeń), podkreśliły swoje zaangażowanie na rzecz uczestnictwa w badaniach naukowych i innowacjach.

Dobrymi przykładami ogólnoeuropejskich projektów skupiających instytucje naukowe, organizacje ds. rybołówstwa i zainteresowane strony są np. CIBBRiNA (którego celem jest ograniczenie wpływu na gatunki wrażliwe), Marine Beacon[21] (który ma na celu opracowanie i przetestowanie innowacyjnych narzędzi i technik służących lepszemu monitorowaniu ważnych gatunków i ograniczeniu ryzyka przyłowów) oraz DecarbonyT[22] (który ocenia wykorzystanie zoptymalizowanych włoków w Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym w celu obniżenia zużycia paliwa).

Projekty te pokażą, w jaki sposób można poprawić obecne techniki połowowe (od modyfikacji narzędzi połowowych do środków przestrzennych i czasowych) w celu zminimalizowania wpływu działalności połowowej na środowisko. Wyniki projektów będą widoczne w następnym okresie sprawozdawczym.

3.1. Prace STECF

Od czasu przyjęcia rozporządzenia STECF, za pośrednictwem specjalnej grupy roboczej ekspertów, odbywa coroczne spotkania, aby omawiać środki techniczne jako sposób rozwijania bazy naukowej na potrzeby lepszego wdrażania, a także aby oceniać takie środki i udzielać porad w tym zakresie.

Zgodnie z zaleceniami STECF kontynuowano prace w tej dziedzinie dotyczące wskaźników selektywności (zob. rozdział 2.1), analizując jednocześnie rozbieżność między obecną a optymalną selektywnością zapewniającą możliwie najwyższy podtrzymywalny połów. W 2021 r.[23] STECF ocenił selektywność według wieku dla populacji odnośnych gatunków[24] i porównał ją z optymalną selektywnością (tj. metodą zapewniającą największe długoterminowe połowy). W 2022 r.[25] STECF skupił się na ocenie selektywności według długości dla tych gatunków, aby móc powiązać ją z faktyczną selektywnością narzędzi połowowych według rozmiarów i zaoferować rozwiązania optymalizacyjne.

[21] https://marinebeacon.eu/

[22] https://decarbonyt.eu/

[23] STECF-21-07

[24] Gatunki wymienione w załączniku XIV do rozporządzenia

[25] STECF 22-19

STECF pracuje obecnie nad tymi rozwiązaniami optymalizacyjnymi, ponieważ konieczne jest nakreślenie, jakie zmiany byłyby konieczne (i wykonalne) w celu osiągnięcia takich największych połowów. Podejście, które należałoby przyjąć w nadchodzących latach, wymagałoby określenia kroków niezbędnych do wprowadzenia w życie bioekonomicznej oceny możliwych do wprowadzenia zmian w technikach/modelach połowów oraz ewentualnych konsekwencji (społeczno-ekonomicznych, w tym zmian w połowach i wartościach połowów, oraz środowiskowych).

3.2. Opinia ICES na temat innowacyjnych narzędzi

Na wniosek Komisji w 2023 r. ICES zaktualizowała katalog innowacyjnych narzędzi z 2020 r.[26] i przedstawiła ocenę poziomu upowszechnienia innowacyjnych narzędzi w rybołówstwie w UE (w podziale na baseny morskie i rodzaje połowów). W przypadku tych innowacji, które nie zostały wdrożone, określono główne czynniki, które uniemożliwiły ich wykorzystanie, w tym przeprowadzając analizę kompromisów społeczno-ekonomicznych, oraz zaproponowano sposoby ułatwienia ich wdrożenia. Opinia ta[27] zawiera bardzo istotne wnioski, zwłaszcza w odniesieniu do upowszechnienia w branży. Na przykład w przypadku jednej trzeciej przedstawionych innowacyjnych technologii narzędzia wymagają niewielkich inwestycji i przynoszą pozytywny zwrot z inwestycji, co oznacza, że są one ekonomicznie opłacalne.

Aby ocenić bariery i możliwości pod względem systematycznego użycia innowacyjnych narzędzi, ICES wykorzystała ramy PESTEL[28], analizując:

- Czynniki polityczne (***P**olitical*): poziom poparcia rybaków dla polityki i jej postrzeganą legitymację, odgórne uregulowania, brak równych warunków działania w przypadku dobrowolnego korzystania z takich narzędzi.
- Czynniki gospodarcze (***E**conomic*): koszty zakupu narzędzi, dostępność kapitału do wykorzystania na inwestycje, zmiana kosztów bieżących i przychodów, priorytetowe traktowanie korzyści krótkoterminowych w stosunku do długoterminowych korzyści wynikających z korzystania z nowych narzędzi, obecność subsydiów lub dotacji, odporność finansową.
- Czynniki społeczne (***S**ocial*): niechęć do zmian, wykorzystanie narzędzi przez innych, skuteczność działań informacyjnych dotyczących nowych narzędzi, brak motywacji wynikający z rozwoju polityki, różnice w rozumieniu problemu między rybakami a innymi zainteresowanymi stronami (np. odrzuty, wpływ włoków dennych), zaangażowanie w podejmowanie decyzji, zaufanie między rybakami a innymi zainteresowanymi stronami (np. decydentami politycznymi lub naukowcami).
- Czynniki technologiczne (***T**echnological*): wiedza techniczna; narzędzia połowowe są trudne we wdrożeniu lub wymagają specjalistycznej wiedzy bądź szkolenia; przygotowanie i wyregulowanie narzędzi, aby działały skutecznie, wymaga czasu; zakres możliwości dostosowania narzędzi połowowych do różnych konstrukcji statków.
- Czynniki środowiskowe (***E**nvironmental*): ograniczenie zużycia paliwa, ograniczenie niepożądanych przyłowów ryb, ograniczenie niepożądanych połowów innych gatunków morskich (bentosu, ssaków morskich, ptaków morskich), mniejszy wpływ na dno morskie.
- Czynniki prawne (***L**egal*): narzędzia połowowe niedozwolone obecnie (np. testowane na mocy odstępstwa, ograniczenia regionalne), wymogi w zakresie spełnienia minimalnych norm prawnych dotyczących narzędzi połowowych oraz istnienie mechanizmów odpowiedniego egzekwowania.

[26] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx

[27] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeGear.aspx

[28] czynniki polityczne (*political*), ekonomiczne (*economic*), społeczne (*social*), technologiczne (*technological*), środowiskowe (*environmental*) i prawne (*legal*).

Chociaż opinia ICES zawiera istotne wskazówki, oczywiste jest, że należy jeszcze określić rzeczywisty poziom wykorzystania narzędzi w branży. W odpowiedziach udzielonych w ramach konsultacji **państwa członkowskie i zainteresowane strony sygnalizowały trudności w przyjmowaniu innowacyjnych technologii**. Zgadzając się co do tego, że regionalizacja ma zasadnicze znaczenie i jest preferowana w stosunku do podejścia dobrowolnego, uważają one, że przejście na stosowanie nowych narzędzi połowowych nadal zajmuje zbyt dużo czasu i jest zbyt skomplikowane. Średnio zastosowanie regionalizacji oznacza dwa lata na przyjęcie narzędzia, włącznie z procesem negocjacji w grupach regionalnych, konsultacjami ze STECF i procesem przyjmowania.

3.3. Połowy do celów naukowych

W art. 25 rozporządzenia przewidziano możliwość dopuszczenia przez państwa członkowskie odstępstw od przepisów w celu prowadzenia połowów na potrzeby badań naukowych. Celem wspomnianego artykułu jest zachęcenie podmiotów gospodarczych do udziału w badaniach naukowych. Chociaż w rozporządzeniu znajdują się inne artykuły[29], które można wykorzystać do wprowadzenia innowacyjnych rozwiązań, art. 25 stosuje się najczęściej.

Badania są organizowane, przeprowadzane i zamykane przez instytucje naukowe państw członkowskich. W ciągu ostatnich trzech lat w państwach członkowskich zwiększył się udział statków handlowych w badaniach naukowych, a 6 lipca 2023 r. Komisja zorganizowała spotkanie techniczne z państwami członkowskimi w celu zwiększenia przejrzystości w relacjach między państwami członkowskimi i przypomnienia im o obowiązku informowania Komisji o badaniach.

W ramach większości zgłoszonych projektów bada się alternatywne metody minimalizacji połowów osobników młodocianych, które są ukierunkowane na znalezienie rozwiązań łagodzących wpływ na gatunki wrażliwe lub na zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko.

Chociaż art. 25 stanowi pozytywny czynnik zachęcający do badań i testowania innowacyjnych technologii w drodze odstępstwa od wymogów technicznych określonych w rozporządzeniu, państwa członkowskie i zainteresowane strony zauważyły, że takie możliwości nie są przewidziane w innych rozporządzeniach dotyczących WPRyb, co w niektórych przypadkach może skutkować ograniczeniami i opóźniać wprowadzenie zmian. Odnotowują na przykład, że nie jest możliwe wprowadzenie odstępstw do celów badawczych od wymogów uzyskania zezwolenia na połów, zatrzymywanie na statku lub wyładunek labraksa o rozmiarach mniejszych niż minimalne rozmiary odniesienia do celów ochrony, nawet jeśli jest to pożądane w przypadku programów monitorowania.

Ponadto państwa członkowskie, komitety doradcze i zainteresowane strony zwróciły uwagę na uciążliwość procesu, który ma miejsce od momentu opracowania nowej techniki lub technologii narzędzi połowowych do jej ostatecznego przyjęcia w postaci przepisów.

3.4. Wydatki na innowacje

Chociaż w art. 25 określono, w jaki sposób rozporządzenie może stwarzać zachęty do udziału w badaniach naukowych, wykorzystanie funduszy unijnych zapewnia szerszą perspektywę dla projektów, w które zaangażowane są statki handlowe, wykraczając poza odstępstwo dotyczące środków technicznych. Jest to w większej mierze związane z różnorodnością środków wprowadzanych przez

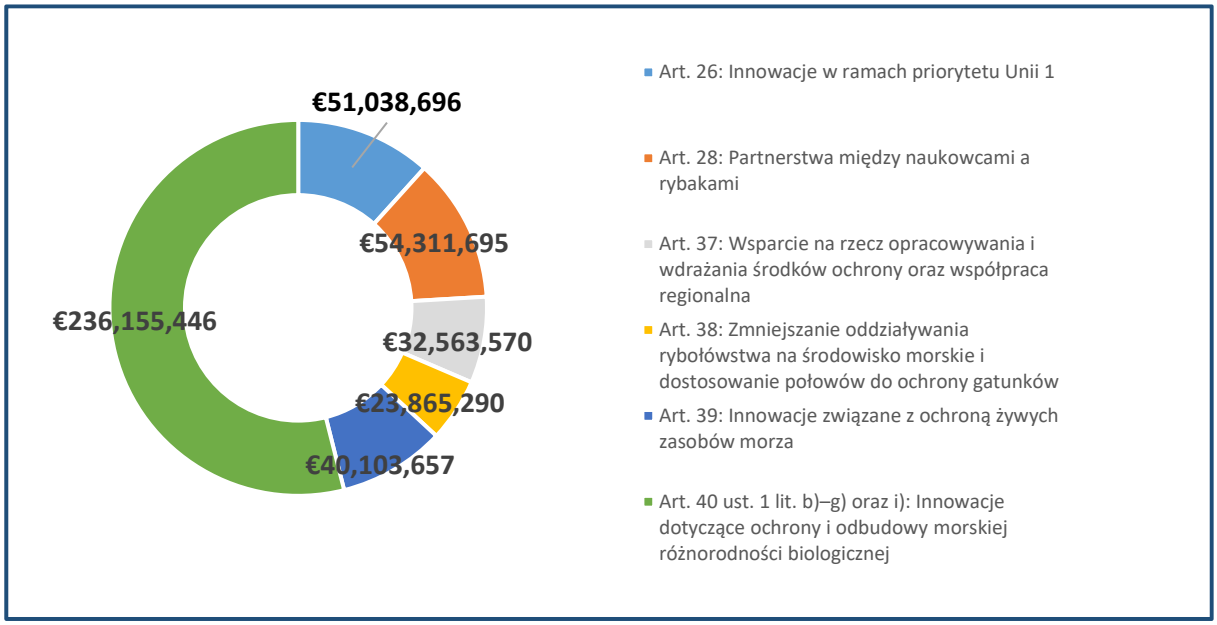
[29] Art. 20, Innowacyjne narzędzia połowowe, art. 23, Projekty pilotażowe dotyczące pełnej dokumentacji połowów i odrzutów.

państwa członkowskie z myślą o przyczynianiu się do realizacji celów WPRyb i jej roli we wspieraniu wdrażania przepisów o ochronie środowiska.

Badania naukowe i innowacje na podstawie rozporządzenia są obecnie wspierane finansowo w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego, Morskiego i Akwakultury (EFMRA), a wcześniej w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). Fundusze te oferują różnorodne możliwości zapewnienia pomocy finansowej w celu zachęcania do innowacji w sektorze gospodarki rybnej poprzez projekty innowacyjne, wspieranie partnerstw między naukowcami a rybakami, promowanie opracowywania i wdrażania środków ochrony oraz współpracy regionalnej, a także w celu ograniczenia wpływu rybołówstwa na środowisko morskie, jak również przyczyniania się do wdrażania przepisów o ochronie środowiska (w tym w odniesieniu do obszarów Natura 2000).

Wyniki tych projektów będą miały na celu zaoferowanie nowych i innowacyjnych rozwiązań w zakresie sposobów minimalizacji wpływu działalności połowowej na środowisko.

W okresie programowania EFMR (2014–2020 r.) na działania innowacyjne związane z rybołówstwem przeznaczono łącznie 438 038 353 EUR, co stanowiło 7,87 % wszystkich zobowiązań z EFMR, w następującym podziale:

Ogólnie rzecz biorąc, w ramach EFMR wsparto finansowo 5 592 projekty, w których uczestniczyło prawie 2000 statków.

Środek (Artykuł)	**Liczba operacji**	**Liczba statków finansowanych na mocy artykułu**	**Zaciągnięte zobowiązania EFMR (EUR)**
Art. 26 Innowacje	336	130	51 038 696
Art. 28 Partnerstwa	200	128	54 311 695
Art. 37: Środki ochrony i współpraca regionalna	373	1	32 563 570
Art. 38: Środowisko morskie, ochrona gatunków	1 774	1 545	23 865 290
Art. 39: Innowacje związane z ochroną	195	66	40 103 657

Art. 40 ust. 1 lit. b)–g) oraz i): Ochrona i odbudowa morskiej różnorodności biologicznej	2 714	38	236 155 446
Ogółem:	**5 592**	**-**	**438 038 353**

Aby wesprzeć przygotowanie niniejszego sprawozdania, sieć FAMENET przygotowała również zestawienia informacji przedstawiające kilka przykładów innowacji, które są w trakcie opracowywania i mają bezpośredni związek z celami rozporządzenia[30].

Nowe programy EFMRA[31] przyjęte przez państwa członkowskie na lata 2021–2027 oferują szerokie możliwości wspierania różnych rodzajów działań ukierunkowanych na badania naukowe i innowacje i mogą wspierać wdrażanie przedmiotowego rozporządzenia. Komisja zachęca zatem państwa członkowskie do wzmożenia wysiłków w tym zakresie.

Jako uzupełnienie środków dotyczących rybołówstwa państwa członkowskie brały również pod uwagę inne możliwości finansowania. Program ramowy w zakresie badań naukowych **„Horyzont Europa”** (2021–2027 r.) wspiera działania w dziedzinie badań naukowych i innowacji na rzecz zrównoważonego rybołówstwa i akwakultury. Obejmuje to np. transformację cyfrową wspierającą inspekcje i kontrole rybołówstwa mające na celu zmniejszenie wpływu narzędzi połowowych na środowisko, zminimalizowanie wpływu klimatu na rybołówstwo oraz zrozumienie i ograniczenie przyłowów gatunków chronionych.

Poprzedni program „Horyzont 2020”, unijny program finansowania badań naukowych i innowacji na lata 2014–2020, przyczynił się do poprawy zrównoważonego rybołówstwa. Istotnie, w ocenie końcowej programu „Horyzont 2020” przyjętej w dniu 29 stycznia 2024 r. wspomniano, że fundusz w znacznym stopniu przyczynił się do osiągnięcia skutków społecznych, wykazując szeroki wpływ i efektywność w wielu obszarach, w tym w obszarze zrównoważonego rybołówstwa, poprzez poprawę metod połowowych i ograniczenie odrzutów, co przyczyniło się do bardziej zrównoważonych praktyk połowowych, przy zrównoważeniu interesów gospodarczych z ochroną środowiska.

Ponadto **unijna misja w zakresie odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych do 2030 r.**[32] wspiera działania w zakresie badań naukowych i innowacji, np. w odniesieniu do inteligentnych narzędzi połowowych o niskim wpływie na środowisko czy energooszczędnych flot rybołówstwa łodziowego. W ramach programu prac misji na 2024 r., który ma zostać wkrótce przyjęty, nadal wspierane będą działania demonstracyjne na miejscu mające na celu pogodzenie rybołówstwa i ochrony mórz.

4. WNIOSKI

W procesie osiągania celów rozporządzenia państwa członkowskie podkreślały, że przyjmują środki krajowe, sektor sygnalizował, że coraz częściej wykorzystywane są środki dobrowolne, a niektóre zainteresowane strony podkreśliły potrzebę utrzymania poziomu ambicji.

Postępy w osiąganiu celów rozporządzenia nie opierają się (i nie powinny się opierać) wyłącznie na przyjmowaniu prawa wtórnego. Pogłębiona i współdzielona wiedza, zaangażowanie i aktywność zainteresowanych stron oraz dobrowolne inicjatywy nadal mają zasadnicze znaczenie i stanowią

[30] Fisheries innovations under the European Maritime and Fisheries Fund 2014-2020 - European Commission (europa.eu)

[31] Programy EFMRA na lata 2021–2027 – Komisja Europejska (europa.eu)

[32] Portal misji na rzecz oceanów i zasobów wodnych | Badania naukowe i innowacje (europa.eu)

uzupełnienie dla przyjmowania wspólnych zasad w drodze regionalizacji. Ponadto należy w sposób dynamiczny zająć się zmieniającą się i wiążącą się z wyzwaniami działalnością połowową, przez co niezbędne są stałe dyskusje i rozważenie najbardziej odpowiednich środków.

Innowacje mają kluczowe znaczenie nie tylko dla osiągnięcia celów rozporządzenia, ale również dla odporności i konkurencyjności unijnego sektora gospodarki rybnej, zapewniającego europejskim konsumentom najwyższej jakości żywność pochodzenia morskiego.

Aby osiągnąć cele rozporządzenia, państwa członkowskie i zainteresowane strony **inwestują w rozwój nowych technologii**. Chociaż bardziej istotne rezultaty będą widoczne dopiero w kolejnym okresie, Komisja, państwa członkowskie i zainteresowane strony powinny kontynuować współpracę w celu znalezienia najskuteczniejszych sposobów wdrażania i dalszego wspierania badań w zakresie narzędzi i innowacji, a także ich wprowadzania i rzeczywistego wykorzystania w terenie.

DODATEK I: STRESZCZENIE KONSULTACJI

1. Strategia konsultacji.

Celem konsultacji było zgromadzenie opinii odpowiednich stron zainteresowanych wykonaniem rozporządzenia (UE) 2019/1241 zgodnie z wymogami art. 31 ust. 1. Aby zapewnić uzyskanie pełnych informacji zwrotnych, konsultacje z państwami członkowskimi i komitetami doradczymi uzupełniono ukierunkowanymi konsultacjami internetowymi.

2. Metody i narzędzia przetwarzania danych.

Zastosowane metody różniły się w zależności od typologii zainteresowanych stron, z którymi prowadzono konsultacje.
Podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie i egzekwowanie rozporządzenia są państwa członkowskie. W związku z tym rozesłano do nich specjalny kwestionariusz[33].
Specjalny kwestionariusz rozesłano również do komitetów doradczych ze względu na ich szczególną rolę w procesie regionalizacji oraz jako głównych organów przedstawicielskich w ramach WPRyb[34].
Konsultacje internetowe przeprowadzono za pośrednictwem platformy „EUSurvey”[35]. W tym przypadku w akcji informacyjnej wykorzystano stronę internetową Dyrekcji Generalnej ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa (DG MARE), biuletyn informacyjny DG MARE i jej profile w sieciach społecznościowych, takich jak Twitter.
W każdym z trzech przypadków konsultacje rozpoczęły się 2 października 2023 r. i trwały do 24 listopada 2023 r.
W każdym z trzech przypadków zapewniono możliwość załączenia dokumentów potwierdzających.

3. Wyniki

Otrzymano odpowiedzi od 18 państw członkowskich, 5 komitetów doradczych i 10 innych organizacji (w ramach konsultacji internetowych).
Mając na uwadze cel sprawozdania, otrzymane odpowiedzi streszczono, a poruszone w nich kwestie merytoryczne w miarę możliwości przedstawiono w samym sprawozdaniu. Ponieważ nie zaznaczono tego wyraźnie w pismach wysłanych zarówno do państw członkowskich, jak i do komitetów doradczych, nie są prezentowane indywidualne odpowiedzi.
Odpowiedzi państw członkowskich i komitetów doradczych przedstawiono ze specjalnym dopiskiem „MS/AC”. W przypadku gdy uwagi pochodzą z ukierunkowanych konsultacji internetowych, oznaczono je jako pochodzące od „zainteresowanych stron”.

[33] Pismo wysłane do państw członkowskich w dniu 2 października 2023 r. (ARES (2023)6664125)

[34] Pismo wysłane do komitetów doradczych w dniu 2 października 2023 r. (ARES(2023)6664226)

[35] https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/consultations/targeted-stakeholder-consultation-technical-measures-regulation-fisheries-2023_en